

Strategi for valg og dyrkning af mellem- og efterafgrøder i 2014

Strategien for valg af efterafgrøder til 2014 skal være klar nu. Satses der på mellem- eller efterafgrøder sået før høst - eller efterafgrøder sået efter høst? Det er vigtigt at have overblik og tilpasse strategien efter forholdene.

- Lovgivning
- Reduktion af kvælstofkvoten
- Hvordan opfyldes kravet bedst på din bedrift?
- Mellemafgrøder
- Efterafgrøder sået før eller efter høst
- Reduktion af kvælstofkvoten

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Åf din mark- og gødningsplan for 2014 fremgår, hvordan du har planlagt at opfylde efterafgrødekravet for efteråret 2014 (planperioden 2014/15). Hvis du har planlagt at så mellem- eller efterafgrøder før eller efter høst, er det vigtigt allerede nu at gøre klar til dette og evt. justere strategien efter forholdene. Vejrforholdene i vækstsæsonen 2014 til og med juni betyder, at vi forventer en tidlig høst. Det kan påvirke din valgte strategi for opfyldelse af efterafgrødekravet for 2014.

- I [Plantenyt nr. 1107 "Økonomi ved valg af efter- og mellemafgrøder i 2014"](#) er de økonomiske konsekvenser af de forskellige muligheder for opfyldelse af efterafgrødekravet for efteråret 2014 vist.
- I [Plantenyt nr. 1108 "Sådan etableres efterafgrøder før høst og efter høst"](#) er beskrevet, hvordan efterafgrøder etableres
- I [Plantenyt nr. 1109 "Sådan etableres mellemafgrøder"](#) er beskrevet, hvordan mellemafgrøder etableres
- I dyrkningsvejledningen "[Efterafgrøder](#)" er beskrevet de praktiske forhold ved dyrkning af efterafgrøder
- I dyrkningsvejledningen "[Mellemafgrøder](#)" er beskrevet de praktiske forhold ved dyrkning af mellemafgrøder.

Lovgivning

Reglerne for pligtige efterafgrøder og alternativer til efterafgrøder, herunder mellemafgrøder, for efteråret 2014, kommer til at fremgå af Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/15 og om plantedække og "Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2014/15" der offentliggøres ca. 1. august 2014. Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/15 er i høring frem til 17. juli 2014. Læs mere [her](#).

Følgende afgrødetyper forventes at kunne medregnes som pligtige efterafgrøder:

- Udlæg af græs (rent græs uden kløver), korsblomstrede afgrøder og cikorie
- Korn og græs sået før eller efter høst, dog senest 1. august
- Korsblomstrede afgrøder sået før eller efter høst, dog senest 20. august
- Frøgræs, der efter høst fortsætter som efterafgrøde og efterfølges af en vårsået afgrøde

Mellemafgrøder er afgrøder, der etableres senest den 20. juli, før dyrkning af vintersædsafgrøder og skal bestå af olieræddike, gul sennep eller frøgræs. Der skal udlægges 2 ha mellemafgrøder for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

[Til top](#)

Reduktion af kvælstofkvoten

Der sker automatisk en reduktion af virksomhedens kvælstofkvote, hvis ikke der er indberettet, opsparet eller "købt" nok efterafgrøder til at dække efterafgrødekravet.

Tidlig såning af vintersæd

Vi ved ikke med sikkerhed på nuværende tidspunkt, om tidlig såning af vintersæd bliver godkendt som et alternativ til opfyldelse af efterafgrødekravet i efteråret 2014. I bekendtgørelsen der er i høring, fremgår det dog at vinterhvede, der er sået senest 7. september, kan indgå som et alternativ til pligtige efterafgrøder, hvor 5 ha tidligt sået vinterhvede kan erstatte 1 ha pligtig efterafgrøde.

I bekendtgørelsen er der også tilføjet et alternativ med frivillig brak langs visse vandløb og søer, læs mere [her](#).

Følgende skal du indberette i Tast selv-service senest den 31. august 2014:

- Det samlede areal med udlagte efterafgrøder i 2014
- Mellemafgrøder
- Energiafgrøder
- Afbrænding af fiberfraktion

Det betyder, at du senest den 31. august skal opgøre om arealerne med mellem- og efterafgrøder er gode nok til at opfylde betingelserne "om en vellykket afgrøde" og eventuelt lave ændringer i Tast selv-service, hvis der er afvigelser fra det planlagte.

Hvis tidlig såning af vinterhvede bliver et alternativ, skal dette indberettes senest 10. september 2014 i Tast selv-service.

[Til top](#)

Hvordan opfyldes kravet bedst på din bedrift?

Tabel 1 er en oversigt over, hvordan man kan tilpasse sig reglerne for pligtige efterafgrøder og alternativer til efterafgrøder vist.

Tabel 1. Valg af optimal strategi for efterafgrøder 2014 afhængig af brugstype og jordtype. (Antallet af "+"-er" angiver, hvor god løsningen er)

	Efterafgrøder	Mellemafgrøder	Nedsat kvote
Svinebrug, lerjord, kornkøber	+	++	++
Svinebrug, sandjord, kornkøber	+++	+	+
Planteavlbrug, lerjord kornsælger	++	+	+

Planteavlsbrug, sandjord, kornsælger	+++	-	+
Kvægbrug	+++	-	-

Der er mange forhold, der kan øve indflydelse på, hvilken løsning der er den optimale. Forholdet mellem både udbytter og priser i vårsæd og vintersæd er helt afgørende, de klimatiske forhold spiller ind samt en lang række andre forhold. I [Plantenyt nr. 1107](#) er de økonomiske konsekvenser af de forskellige muligheder for opfyldelse af efterafgrødekravet for efteråret 2014 vist.

Særlige forhold i 2014

Vejrforholdene i vækstsæsonen 2014 til og med juni tyder på, at vi forventer en tidlig høst. Det kan påvirke din valgte strategi for opfyldelse af efterafgrødekravet for 2014. En tidlig høst betyder, at

- der er gode muligheder for at få en efterafgrøde sået tidligt og i god tid inden den 20. august
- der kun er en lille risiko for, at en mellemafgrøde sået før høst ikke når at udvikle sig før næste afgrøde skal sås
- der er gode muligheder for at så et stort areal med vintersæd tidligt

Den forventede tidlige høst og de dermed gode muligheder for rettidig/tidlig etablering af mellem- og efterafgrøder betyder, at det kan være aktuelt at "spare efterafgrøder op" til år med dårligere vækstforhold.

[Til top](#)

Mellemafgrøder

Mellemafgrøder vælges kun, hvis du ønsker at have 100 pct. vintersæd i sædskiftet. I demonstrationer i tidligere år er mellemafgrøder kun lykkedes i 2/3 af markerne. Derfor bør der etableres et større areal end kravet. Hvis alle lykkes, kan overskuddet sættes i "banken" til senere år. Ændringer i det planlagte areal med mellemafgrøder skal indberettes senest den 31. august. Mellemafgrøder kan konverteres til efterafgrøder frem til den 10. oktober.

I 2011 var der i mange marker problemer med gennemgroning af korsblomstrede mellemafgrøder med stort høstbesvær til følge, men det betragtes at være en undtagelse. Derfor skal kornmarker isået mellemafgrøder helst høstes tidligt. Udviklingen af mellemafgrøden er i øvrigt helt afhængig af en tidlig høst. Vejrforholdene i vækstsæsonen 2014 til og med juni tyder på, at vi forventer en tidlig høst.

[Til top](#)

Efterafgrøder sået før eller efter høst

Såning af efterafgrøder før høst er omgivet med samme problemer som for mellemafgrøder. Alternativet er at så efter høst. Såning efter høst skal foretrækkes, hvis høsten kan ske senest den 10. august. Såning hen mod den 20. august giver normalt en dårlig udvikling af efterafgrøden. Som nævnt under mellemafgrøder kan vejrforholdene i vækstsæsonen 2014 til og med juni tyde på, at vi får en tidlig høst.

[Til top](#)

Reduktion af kvælstofkvoten

I stedet for at vælge efterafgrøder kan du reducere kvælstofkvoten i 2014. I 2013 skulle kvælstofkvoten på planteavlsbrug reduceres med 56 kg kvælstof pr. ha og på husdyrbrug med 85 kg kvælstof pr. ha pligtige efterafgrøder. Tallene for 2014 er pt. i høring, men de forventes at forblive uændrede. Valg af denne løsning er mest aktuel på brug, som ønsker at opretholde 100 pct. vintersæd. Det kan dog også være aktuelt på brug, der generelt ønsker så lidt "bøvl" som muligt, både med hensyn til håndtering af efterafgrøder i marken eller på papiret. Endelig kan det også være en mulighed på brug, der har en meget høj kvælstofudnyttelse og kan klare sig med en mindre kvælstofkvote. Til sidstnævnte hører brug, der har en høj kvælstofudnyttelse af gylle (f.eks. ved forsuring, lavt tørstofindhold osv.) til vintersæd, kvælstoffikserende efterafgrøder mv.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.